19. novembari 2026 UKA2026/426

Naalakkersuisut Sullualummut (Nordvestpassagen) atatillugu Avannaani Avannaata-Kitaanilu imartatsinni umiarsuit angallannerisa annertusiartorsinnaanerata piniarfinnut, immami miluumasunut najukkamilu inuussutissarsiornikkut soqutigisanut kingunerluutigisinnaasai pinaveersaartinniarlugit kingusinnerpaamik UPA 2027-mi iliuusissanut pilersaarummik suliaqarnissamik peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Pilersaarummi Kalaallit Nunaata nammineq oqartussaaffiisa iluanni suliniutissat kiisalu naalagaaffimmi oqartussaasunik nunanilu tamalaani suleqatigisassanik attuumassutilinnik suleqatigiinnissamut periarfissat ilaatinneqassapput.

Inatsisartunut ilaasortaq Isak Johannessen, Naleraq

Sullualummut atatillugu Kalaallit Nunaata Avannaani imartatsinni umiarsuit angallannerisa annertusisinnaanerannut piareersarneq pillugu siunnersuut

Siumumiit siunnersuut soqutigalugu tigusimavarput. Kalaallit Nunaata imartai, pinngortitaa uumasoqatigiillu nunatsinni innuttaasunut pingaaruteqarluinnartuupput. Pingaartumik Avannaata Kitaani piniarneq, aalisarneq piniartullu inuussutissarsiutaat najukkami inuiaqatigiinnut kulturikkullu kinaassutsitsinnut pingaaruteqarluinnartumik inissisimapput.

Sullualuk aqqutigalugu siunissami umiarsuit angallannerisa annertusisinnaanerat Kalaallit Nunaannut periarfissanik nutaanik ammaassisinnaavoq, aammali aarlerinartunik kinguneqarsinnaalluni. Umiarsuit angallannerisa annertusinerat immami miluumasunut, piniarfinnut, pinngortitamut avatangiisinullu sunniuteqarsinnaavoq. Taamaattumik ineriartorneq sioqqullugu piareersimaneq pingaaruteqarpoq.

Siumumiit pingaartipparput Kalaallit Nunaanni piniarneq inuussutissarsiutaannartut isigineqassanngitsoq. Piniarneq kulturitsinnut, ileqqutoqqatsinnut inuuniarnitsinnullu attuumassuteqarluinnarpoq. Piniartut ukiut ingerlaneranni piniarnermik piujuartitsisumik ingerlatsinissaq anguniarlugu pisassiissutit, malittarisassat killilersuutillu malillugit ingerlatsisarput. Taamaattumik umiarsuit angallannerisa annertusinerata kingunerisaanik piniarfinnut, uumasut ingerlaartarfiinut piniartullu inuussutissarsiutaannut ajoqusiisinnaasut pinaveersaartinneqarnissaat pisariaqarpoq.

Siumumiit isumaqarpugut najukkami piniartut, aalisartut, kommunit innuttaasullu ilisimasaasa pilersaarusiornermut ilanngunneqarnissaat pingaaruteqartoq. Piniartut sumiiffiit qanoq atorneqartarnerannik, uumasut ingerlaartarnerannik piffissallu qanoq ilinerini piniarneq ingerlanneqartarneranik ilisimasaqarluartut. Ilisimasaasa ilisimatusarnikkut paasissutissat peqatigalugit atorneqarnissaat aalajangiinermi tunngavissaalluartussaavoq.

Iliuusissanut pilersaarummi angallaviit attuumassutillit, piniarfiit pinngortitamilu sumiiffiit mianerisariaqartut qulaajarneqartariaqarput. Aamma piffissat sumiiffiillu immikkut mianerisariaqartut,

umiarsuit angallannerisa nipiliornerata uumasunut sunniutai, ajutoortoqarsinnaaneranut aarlerinaatit kiisalu nakkutilliinermut upalungaarsimanermullu periarfissat sukumiisumik misissorneqartariaqarput.

Aamma erseqqissarusupparput Kalaallit Nunaata oqartussaaffii tamakkiisumik imarsiornermut imartallu avatangiisinut tunngasutigut suli tiguneqarsimanngimmata suliassat ilaat Namminersorlutik Oqartussat kisimiillutik naammassisinnaanngikkaat. Taamaattumik naalagaaffimmi oqartussaasunik suleqateqarneq pingaaruteqarpoq. Kalaallit Nunaata soqutigisai illersorneqarnissaat qulakkeerniarlugu aamma nunani tamalaani suleqatigiinnermi Kalaallit Nunaata peqataatinneqarnissaa pingaaruteqarpoq.

Siumumiit isumaqarpugut umiarsuit angallannerisa annertusisinnaanerat periarfissatut aamma isigineqarsinnaasoq, kisianni ineriartorneq pinngortitap, piniartut najukkamilu inuussutissarsiortut soqutigisaannik innarliinngitsumik ingerlanneqartariaqarpoq. Siunertaanngilaq umiarsuit angallannerisa unitsinneqarnissaat, kisiannili angallannerup annertusinerata kingunerisinnaasai sioqqutsisumik nalilersorneqarnissaat, aarlerinartullu pinaveersaartinneqarnissaat.

Pilersaarutip aamma qulakkeertariaqarpaa umiarsuit angallannerisa kingunerisaanik ajutoortoqassagaluarpat imartatsinni mingutsitsineq pinaveersaartinniarlugu piaartumik iliuuseqarsinnaanissaq. Issittumi avatangiisit mianernartuupput, mingutsitsinerullu kingunerisai sivisuumik atuussinnaallutik. Taamaattumik nakkutilliinermut, upalungaarsimanermut aammalu akisussaaffiit erseqqissarnissaannut pilersaarusiornissaq pisariaqarpoq.

Siumumiit siunnersuutip siunertaa taperserparput. Kalaallit Nunaata nammineq oqartussaaffiisa iluanni iliuusissat kiisalu naalagaaffimmi oqartussaasunik nunanilu tamalaani suleqateqarnissamut periarfissat pillugit erseqqissumik pilersaarusiortoqarnissaa pisariaqarpoq. Pingaartipparput pilersaarut najukkami piniartut, kommunit soqutigisaqaqatigiillu attuumassutillit peqataatillugit suliarineqassasoq.

Uggoreqaarput Naalakkersuisut naaperiaanerminni kingusinnerpaamik UPA 2027-mi iliuusissanut pilersaarummik suliaqarnissamik peqquneqarnissaq taperserlugu oqaasertalinngimmassuk.

Naalakkersuisut akissutaannut tunngatillugu Siumumiit maluginiarparput siunnersuutip siunertaanut isumaqataasut, Pikialasorsuaq pillugu Kalaallit Nunaata Canadallu suleqatigiinnerat aqqutigalugu suliaq ingerlateqqinniarlugu siunnersuuteqarlutik.

Pingaartipparpulli Sullualummut atatillugu umiarsuit angallannerisa annertusiartornerata piniartunut, immami miluumasunut najukkamilu inuussutissarsiutinut sunniutigisinnaasai immikkut misissorneqassasut, najukkamilu innuttaasut piniartullu ilisimasaasa ilanngunneqarnissaat qulakkeerneqassasoq.

Siunnersuut taperserlugu, Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat ullulerneqanngimmat siunnersuuteqartup siunnersuutaa akuersaarlugu Avatangiisunut Pinngortitamullu atatsimiititaliamut ingerlateqqinneqarnissaa innersuussutigaarput.

Lars Poulsen, Siumut